

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 260/04-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Emílie Mackovej, bytom Ž., Vilmy Turčanovej, bytom Ž., a Aleny Hudecovej, bytom R., zastúpených advokátkou JUDr. A. S., Advokátska kancelária, Ž., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. Nc/a/163/95, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Emílie Mackovej, Vilmy Turčanovej a Aleny Hudecovej **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2004 doručená sťažnosť Emílie Mackovej, bytom Ž., Vilmy Turčanovej, bytom Ž., a Aleny Hudecovej, bytom R. (ďalej len „sťažovateľky“), zastúpených advokátkou JUDr. A. S., Advokátska kancelária, Ž., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní o úschove peňažnej sumy 1 860 900 Sk (náhrada za vyvlastnené nehnuteľnosti) vedenom pod sp. zn. Nc/a/163/95.

Podľa tvrdenia sťažovateľiek od roku 1996 je na okresnom súde pod sp. zn. Nc/a/163/95 deponovaná suma za vyvlastnené komasačné parcely podľa právoplatného vyvlastňovacieho protokolu č. ŽP 2/3557/94 z 15. februára 1995, a to komasačnú parcelu č. 5528 o výmere 6203 m² vedenú v komasačnom hárku č. 0667 v katastrálnom území Ž. Sťažovateľky sú právnymi nástupcami po nebohom O. D. a manželke J. D. Dôvodom, prečo vyvlastňované náhrady boli dané do depozitu, bolo to, že príjemcovia boli neznámi a že v otázke predmetnej parcely je vedený súdny spor o určenie vlastníctva pod sp. zn. 16 C 173/93. Tento spor bol právoplatne skončený 24. novembra 2003 rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 1070/02, 8 Co 1071/02 z 15. júla 2003. Sťažovateľky niekoľkokrát žiadali okresný súd o vyplatenie deponovaných peňazí. Na postup okresného súdu sa sťažovali aj sťažnosťami z 2. decembra 2002 a 27. februára 2004. Tieto sťažnosti však podľa názoru sťažovateľiek nevedli k náprave. Podľa ich názoru neexistuje žiaden dôvod na to, aby okresný súd zdržiaval výplatu deponovanej čiastky.

Porušenie svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidia sťažovateľky v tom, že od roku 1995 je na okresnom súde zložená peňažná čiastka za vyvlastnené nehnuteľnosti vo výške 1 860 900 Sk, ktorá im doteraz nebola vyplatená.

Sťažovateľky si uplatnili aj primerané finančné zadost'učinenie vo výške 200 000 Sk pre každú z nich. Svoj nárok odôvodnili tak, že nevyplatením deponovanej čiastky okresným súdom sa dostali do stavu právnej neistoty a s touto čiastkou nemôžu nakladať pre pochybenie okresného súdu.

Sťažovateľky vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo Emílie Mackovej..., Vilmy Turčanovej... a Aleny Hudecovej... na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Žiline vo veci sp. zn. Nc/a/163/95 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Emílii Mackovej... finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy, Vilme Turčanovej... finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy a Alene Hudecovej... finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy.“

Ústavný súd vyzval okresný súd na zaslanie predmetného súdneho spisu sp. zn. Nc/a/163/95 a na vyjadrenie k sťažnosti. Spis okresného súdu spolu s vyjadrením bol ústavnému súdu doručený 2. augusta 2004. Vo svojom vyjadrení predseda okresného súdu uviedol, že v danom prípade bol sporný predmet vlastníctva a subjekt vlastníctva. Súbežne s konaním sp. zn. Nc/a/163/95 prebiehalo aj konanie o určenie vlastníctva na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 173/93 a odvolacie konanie na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 8 Co 1070/02, 8 Co 1071/02. Ďalej sa vedie konanie sp. zn. 12 C 228/2003 o povinnosť odporcov súhlasiť s vydaním predmetu úschovy podľa § 185e Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). O deponované peňažné prostriedky sa prihlásili jednak bývalí pozemnoknižní vlastníci a aj komasační vlastníci. Obe skupiny si odmietajú vydať súhlas na vyplatenie deponovanej sumy. Zložiteľ dal súhlas na vyplatenie bývalým pozemnoknižným vlastníkom, proti tomuto súhlasu podali námietky bývalí komasační vlastníci. Predseda okresného súdu považuje sťažnosť za neopodstatnenú.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľiek podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť. Namietat' porušenie svojich práv v konaní pred ústavným súdom sú totiž oprávnené len tie fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré splnili všetky zákonné podmienky spojené s nadobudnutím a uplatňovaním takýchto práv. Z konania o ústavnej

sťažnosti sú preto vylúčené také návrhy, keď sťažovateľ nesplnil niektorú zo zákonných podmienok potrebnú pre vznik právneho vzťahu, porušenie ktorého namietal na ústavnom súde. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal sťažovateľ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 20/97).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95). Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Zo súdneho spisu ústavný súd zistil, že ide o právnu vec navrhovateľa Vodného diela Žilina, a. s. (ďalej len „zložiteľ“), o prijatie peňažnej sumy do úschovy z dôvodu sporného vlastníctva vo výške 1 860 900 Sk ako náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti.

Zo spisu ústavný súd zistil, že v predmetnej právnej veci boli vykonané tieto úkony:

Dňa 16. novembra 1995 zložiteľ navrhol prijatie peňažnej sumy vo výške 1 890 000 Sk ako náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti z dôvodu, že ide o sporné vlastníctvo.

Dňa 17. januára 1996 bol vydaný poukaz na prijatie peňazí do úschovy, ktorým bola daná úprava, kde má zložiteľ zložiť peňažné prostriedky.

Dňa 2. júla 1996 bolo vydané uznesenie, ktorým bol ustanovený opatrovník.

Dňa 22. augusta 1996 bolo vydané uznesenie o prijatí do úschovy.

Dňa 30. marca 1998 došlo okresnému súdu oznámenie právneho zástupcu JUDr. M. R. (ako sa v liste uvádza – právny zástupca rodiny B. a Š.), že prekluzívna lehota na prihlásenie sa o predmet úschovy spočíva, pretože na okresnom súde prebieha spor pod sp. zn. 16 C 173/93 o určenie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam.

Dňa 21. mája 1998 bola vyzvaná notárka JUDr. Š. na oznámenie dedičov po nebohej A. M.

Dňa 30. novembra 1999 podal právny zástupca K. H. JUDr. A. V. žiadosť o vydanie čiastky zo súdneho depozitu.

Dňa 11. januára 2000 okresný súd vyzval zložiteľa na udelenie súhlasu na výplatu deponovanej sumy pre K. H.

Dňa 15. februára 2000 zložiteľ odpovedal, že súhlas nedáva z dôvodu prebiehajúceho sporu vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 173/93.

Dňa 14. februára 2002 vydal okresný súd uznesenie, že suma prijatá do úschovy pripadne štátu, ak sa o ňu nikto neprihlási do 3 rokov.

Dňa 4. apríla 2002 boli okresnému súdu doručené žiadosti J. B., M. B., M. M., T. H., O. V., J. M., H. M., J. H., P. D., J. Z., M. Z., E. B. a K. H. o vyplatenie zloženej peňažnej sumy.

Dňa 8. apríla 2002 bolo okresnému súdu doručené oznámenie právneho zástupcu Vilmy Turčanovej a spol. JUDr. M. R., v ktorom sa uvádza, že prekluzívna trojročná lehota spočíva, pretože spor vedený pod sp. zn. 16 C 173/93 ešte nie je právoplatne skončený.

Dňa 9. apríla 2002 bol okresnému súdu doručený návrh zložiteľa na vyplatenie zloženej sumy J. Z., P. Z., J. Z., J. B., K. B., A. U., M. U., G. M., A. M., P. K., A. K., A. T. a J. B.

Dňa 28. mája 2002 podal právny zástupca JUDr. M. R. námietky proti súhlasu na vyplatenie zloženej sumy.

Dňa 8. júla 2002 právny zástupca JUDr. M. R. opäť namietal, že nie je možné vyplatiť deponovanú sumu pred skončením konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 173/93.

Dňa 12. novembra 2002 podal právny zástupca Vilmy Turčanovej a spol. JUDr. M. R. žiadosť o vydanie deponovanej sumy.

Dňa 26. novembra 2002 okresný súd požiadal zložiteľa o súhlas na vyplatenie zloženej sumy.

Dňa 17. januára 2003 zložiteľ oznámil, že nedáva súhlas na vyplatenie deponovanej sumy Vilme Turčanovej a spol. z dôvodu, že nebol skočený spor sp. zn. 16 C 173/93, a z dôvodu absencie dohody všetkých účastníkov konania.

Dňa 27. januára 2003 bola okresnému súdu doručená urgencia vybavenia žiadosti o vyplatenie deponovanej sumy.

Dňa 4. februára 2003 K. H. podala žiadosť o vyplatenie deponovanej sumy.

Dňa 20. marca 2003 okresný súd zaslal zložiteľovi, J. Š., A. M., JUDr. M. R., A. B. a J. Š. kópie žiadostí o vyplatenie deponovaných finančných prostriedkov na vyjadrenie.

Dňa 10. apríla 2003 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie K. H., M. B., E. B., J. B., J. Z. a P. D. k udeleniu súhlasu na vyplatenie deponovanej čiastky.

Dňa 6. novembra 2003 dali súhlas na výplatu peňažných prostriedkov E. M., K. H., M. Z., J. Z., P. D., M. B., A. B., J. B., J. B., M. H., J. B., J. H., M. B., P. B., O. V., J. M., J. B., M. M., T. H., M. B., J. P. a I. V.

Dňa 5. novembra 2003 podala Vilma Turčanová a spol., zastúpená JUDr. M. R., opakovanú žiadosť o vydanie predmetu úschovy.

Dňa 21. novembra 2003 okresný súd vyzval zložiteľa na vyjadrenie, či súhlasí s vyplatením deponovanej sumy Vilme Turčanovej, Emílii Mackovej, D. D. a Alene Hudecovej.

Dňa 1. decembra 2003 bola doručená odpoveď zložiteľa, v ktorej sa uvádza, že nedáva súhlas na výplatu deponovaných prostriedkov Vilme Turčanovej, Emílii Mackovej, D. D. a Alene Hudecovej, pretože okruh účastníkov je širší a navyše K. H.

podala na okresnom súde návrh podľa § 185e OSP, ktorým sa domáha vydania predmetu úschovy.

Dňa 1. decembra 2003 bolo okresnému súdu doručené stanovisko právneho zástupcu JUDr. M. R.

Dňa 12. marca 2004 okresný súd vyzval zložiteľa, aby dal súhlas na vyplatenie deponovaných prostriedkov účastníkom konania, inak ich odkáže na podanie žaloby proti zložiteľovi podľa § 185e OSP o nahradenie prejavu vôle súhlasiť s vydaním predmetu úschovy.

Dňa 22. marca 2004 bolo okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu JUDr. M. R., ktorým doplnil žiadosť o vyplatenie deponovanej sumy.

Dňa 30. marca 2004 bolo okresnému súdu doručené podanie zložiteľa, v ktorom oznamuje, že dáva súhlas na výplatu E. B., M. Z., J. Z., V. D., J. D., J. H., E. M., J. M., O. V., M. M., T. H., K. H., Vilme Turčanovej, M. B., O. B., A. B., J. B., J. Š. a J. Š.

Dňa 26. apríla 2004 požiadal okresný súd zložiteľa o udelenie súhlasu na vyplatenie peňažných prostriedkov s ohľadom na osvedčenie o dedičstve sp. zn. D 1768/2003 pre Vilmu Turčanovú, Alenu Hudecovú a Emíliu Mackovú.

Dňa 7. mája 2004 bola okresnému súdu doručená odpoveď od zložiteľa, ktorou dal súhlas na výplatu peňažných prostriedkov Emílii Mackovej, Vilme Turčanovej a Alene Hudecovej.

Podľa § 185d ods. 1 OSP predmet úschovy vydá súd príjemcovi na jeho žiadosť. Ak k zloženiu došlo preto, že niekto iný než príjemca uplatňuje právo na vydanie predmetu úschovy alebo že niekto iný, koho súhlas je potrebný, nesúhlasí s vydaním predmetu úschovy príjemcovi, je na vydanie predmetu úschovy potrebný súhlas všetkých účastníkov konania a osoby, pre ktorej nesúhlas s plnením došlo k zloženiu do úschovy. Súhlas zložiteľa je však potrebný len vtedy, ak bolo plnenie zložené pre neznámeho veriteľa.

Podľa § 185e OSP ak bol súhlas s vydaním predmetu úschovy odopretý, možno ho nahradiť právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým bolo rozhodnuté, že ten, kto vydaniu odporoval, je povinný súhlasiť s vydaním predmetu úschovy žiadateľovi.

Na základe sťažnosti a spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 31/02 (1 Ro 450/01) dospel ústavný súd k záveru, že v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. Nc/a/163/95, nedošlo k zbytočným priet'ahom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V konaní na okresnom súde sa vo veci vykonávali úkony bez zbytočných priet'ahov, okresný súd konal priebežne, predmet úschovy nebolo možné vydať, pretože účastníci konania o úschove si popierali svoje nároky, podávali námietky, zložiteľ a ani ostatní účastníci konania o úschovách nedávali súhlas na vydanie predmetu úschovy podľa § 185d ods. 1 OSP z dôvodu prebiehajúceho súdneho konania vedeného pod sp. zn. 16 C 173/93 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nárok na vydanie peňažnej sumy bol sporný z dôvodu vyššie uvedeného konania sp. zn. 16 C 173/93 a ďalej prebieha konanie podľa § 185e OSP o nahradenie súhlasu na vydanie predmetu úschovy právoplatným rozhodnutím súdu pod sp. zn. 12 C 228/2003, čo bránilo vydaniu deponovaných peňazí účastníkom konania o úschovách. To všetko vylučuje záver, že v konaní došlo k porušeniu vyššie uvedených základných práv sťažovateľiek.

V súčasnosti nemožno zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti odstrániť. Preto ústavný súd neskúmal splnenie ostatných procesných podmienok.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2004